

106/1999 Dotaz a odpověď

Žádost:

Žádost o poskytnutí informace ze dne 13. 10. 2023 dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, týkající se služeb ePortálu ČSSZ a zrušení odesílání Vyúčtování záloh na pojistné na důchodové pojištění za rok pro OSVČ od 1. 1. 2024.

Obsah dotazu:

OSVČ z řad cizinců, zejména pak v pobytových zařízeních před MV ČR OAMP, musejí předkládat jako jednu z náležitostí vyúčtování plateb pojistného, resp. prokázat průběh placení záloh na pojistné na důchodové pojištění za stanovené časové období. Je mi známo, že od 1. 1. 2024 ČSSZ již nebude rozesílat vyúčtování, a pokud tak činila zasláním do datových schránek, tato vyúčtování postrádala elektronický podpis, čímž se dokument stal nepoužitelným ve správním řízení.

ePortál ČSSZ sice nyní nabízí možnost náhledu plateb záloh v reálném čase, ale vygenerovaný dokument rovněž neobsahuje elektronický podpis.

Je to velký problém, protože tím jsou dokumenty zcela nepoužitelné – resp. MV ČR bude tvrdit, že nelze ověřit autenticitu dokumentu. Důsledkem je nutnost zbytečného zatěžování žadatelů, kteří si všechny dokumenty i tak musejí opatřit v listinné podobě (nebo žádost o dodatečné opatření el. podpisem) a pracovníků ČSSZ, kteří mají jistě důležitější věci na práci.

Zajímá mne tedy, zda existuje plán pro řešení tohoto problému a pokud ano, a je v písemné podobě, prosím o jeho poskytnutí. Také žádám o stanovisko k výše uvedené situaci.

Odpověď:

Předáváme požadované stanovisko k popsanému problému.

Zasílání *Vyúčtování záloh na pojistné na důchodové pojištění za kalendářní rok* není pro Českou správu sociálního zabezpečení (potažmo OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno) zákonem stanovená povinnost, nevyplývá z žádného ustanovení zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Toto vyúčtování bylo doposud zasíláno OSVČ jen jako informativní sdělení o výši vzniklého přeplatku či doplatku na pojistném na důchodové pojištění OSVČ za daný kalendářní rok. OSVČ může posloužit jako eventuální účetní podklad pro jejich účetnictví. Toto vyúčtování není vydáváno jako podklad pro případné správní řízení vedené v působnosti ČSSZ/OSSZ. Vzhledem k výše uvedenému informativnímu charakteru není opatřováno elektronickým podpisem.

Informativní portálová služba *Informace o zaplacených zálohách na důchodové pojištění OSVČ*, poskytuje informaci o měsíčních předpisech záloh na pojistné na důchodové pojištění a jejich úhradách v aktuálním a předcházejícím kalendářním roce, včetně informace o celkovém úhrnu zaplacených záloh pro účely zpracování formuláře Přehled o příjmech a výdajích OSVČ. Proklikem z této služby je umožněno Přehled o příjmech a výdajích OSVČ velmi jednoduše vyplnit, data ze služby jsou nabídnuta k převzetí. Tato samoobslužná služba výrazně ušetří čas jak na straně OSVČ, tak na straně pracovníků ČSSZ/OSSZ. Kromě již provozované služby připravuje ČSSZ pro rok 2024 ke spuštění službu *Stav pohledávek na pojistném, penále a pokutách OSVČ*, která poskytne osobě samostatně výdělečně činné informace o stavu jejich doplatků a případných přeplatků na pojistném

na důchodové pojištění, včetně penále z tohoto pojistného a úhrnu neuhrazených pokut, pokud byly OSVČ uloženy, a dále poskytne informace pro jejich snadnou úhradu. I tato služba výrazně přispěje k rychlejší obsluze OSVČ. Výstupy z těchto služeb, které uvedené služby poskytují, však mají pouze informativní charakter, jak je již shora uvedeno.

Služby ePortálu České správy sociálního zabezpečení, vytvořené za účelem umožnění přímé komunikace s klienty a dalšími oprávněnými osobami, se řídí a jsou nastaveny v souladu se zákonem č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. V § 9 odst. 1 je výslovně uvedeno – vydávání výpisů a ověřených výstupů z informačních systémů veřejné správy nebo jejich částí, které jsou veřejnými evidencemi, rejstříky nebo seznamy, vydávají orgány veřejné správy, které jsou správci těchto systémů, na požádání úplný nebo částečný výpis ze zápisu vedeného v elektronické podobě v tomto informačním systému. Z informačních systémů veřejné správy nebo jejich částí, které jsou neveřejnými evidencemi, rejstříky nebo seznamy, vydávají správci, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis, na požádání úplný nebo částečný výpis ze zápisu vedeného v elektronické podobě v tomto informačním systému osobě, které se zápis přímo týká, nebo osobě, která je podle zvláštního právního předpisu oprávněna žádat informaci uvedenou v zápisu, a to v rozsahu tímto zvláštním právním předpisem stanoveném.

Z odst. 2 uvedeného ustanovení pak jednoznačně vyplývá, že pokud stanoví zvláštní právní předpis výpis podle odstavce 1 nebo potvrzení o tom, že určitý údaj v informačním systému veřejné správy není v elektronické podobě zabezpečené způsobem zajišťujícím integritu, případně původ dat (dále jen „výstup z informačního systému veřejné správy“), ověřují a ověřené výstupy z informačních systémů veřejné správy na žádost vydávají kontaktní místa veřejné správy. S přihlédnutím k současným technickým podmínkám mohou kontaktní místa veřejné správy vydávat ověřené výstupy i z ostatních informačních systémů veřejné správy, které jsou veřejnými evidencemi, rejstříky nebo seznamy, přičemž v souladu s odst. 3 uvedeného ustanovení se ověřeným výstupem z informačního systému veřejné správy (dále jen "ověřený výstup") se rozumí listina, která vznikla úplným převodem výstupu z informačního systému veřejné správy z elektronické do listinné podoby (§ 9a).

Žádost o potvrzení o průběhu placení záloh na pojistné na důchodové pojištění za stanovené časové období pro potřeby jejich prokázání odboru azylové a migrační politiky *MV ČR*, se v souladu se shora uvedenou platnou právní úpravou zasílá (prostřednictvím poštovní přepravy, elektronicky do datové schránky či osobním podáním) místně příslušné OSSZ/PSSZ/MSSZ Brno. Naši pracovníci jej na základě této žádosti elektronicky zašlou zpět do Vaší datové schránky či na určenou adresu. Na datovou zprávu doručenou orgánem veřejné moci do datové schránky je pohlíženo stejně, jako by byla doručena v listinné podobě.

Požadavky na tato potvrzení nejsou příliš frekventovaná, naše pracovníky nijak zvlášť nezatěžují, a proto jejich digitalizaci ve smyslu použití kvalifikovaného elektronického podpisu, tedy nejvyššího dostupného provedení elektronického podpisu, u níž právní úprava i technické vlastnosti předpokládají jeho vytváření pro každý jednotlivý případ konkrétní osobou pro každý elektronický dokument zvlášť, zatím Česká správa sociálního zabezpečení neplánuje.